अध्वन्यमुष्मिन्नित्यादिव्याचष्टे एतस्मिन्निति आपन्नः आपदंप्राप्तः विपन्नोविनष्टोवायत्रयः तमितरस्तत्रविसृज्यनश्यमानः वहमानःसाधुवर्जितः साधुव्यतिरिक्तः ॥ ३८ ॥ अनावृत्तौहेतुमाह यदिदमिति ॥ ३९ ॥ मनस्विनइत्यादिव्याचष्टे यदपीति येवैराजर्षयस्तेऽपिनावरुंधतेकिंतुपरंकेवलंमृधेशयीरन् प्रसज्जतीत्यादिगिरिकंदरइत्यंतमपकृष्यव्याख्यातंग्रंथमतिक्रम्य वल्लींगृहीत्वेत्यादिग्रंथंव्याचष्टे कर्मवल्लीमिति एवमुपरिस्वर्गतोऽपिनरलोकसार्थमेवोपयाति ॥ ४० ॥ तदेवंभरतोक्तिंव्याख्यायतच्चरितेसंग्रहश्लोकानाह तस्येदंकर्मश्लोकैरुपगायंति आर्षभस्यऋषभपु

एतस्मिन्संसाराध्वनिनानाक्लेशोपसर्गबाधितःआपन्नविपन्नोयस्तमुहवावेतरस्तत्रविसृज्यजातंजातमुपादायशोचन्मुह्यन्बिभ्यत्विवदन्क्रंदन्संहृष्यन्गायन्नृत्यमानःसाधुवर्जितोनैवावर्ततेऽद्यापियतआरब्धएषनरलोकसार्थःयमध्वनःपारमुपदिशंति ॥ ३८ ॥ यदिदंयोगानुशासनंनवाएतदवरुंधतेयन्न्यस्तदंडामुनयउपशमशीलाउपरतात्मानःसमवगच्छंति ॥ ३९ ॥ यदपिदिगिभजयिनोयज्विनोयेवैराजर्षयःकिंतुपरंमृधेशयीरन्अस्यामेवममेयमितिकृतवैरानुबंधाःयांविसृज्यस्वयमुपसंहृताःकर्मवल्लीमवलंब्यततआपदःकथंचिन्नरकाद्विमुक्तःपुनरप्येवंसंसाराध्वनिवर्तमानोनरलोकसार्थमुपयातिएवमुपरिगतोऽपि ॥ ४० ॥ तस्येदमुपगायंति आर्षभस्येहराजर्षेर्मनसाऽपिमहात्मनः ॥ नानुवर्त्मार्हतिनृपोमक्षिकेवगरुत्मतः ॥ ४१ ॥ योदुस्त्यजान्दारसुतान्सुहृद्राज्यंहृदिस्पृशः ॥ जहौयुवैवमलवदुत्तमश्लोकलालसः ॥ ४२ ॥ योदुस्त्यजान्क्षितिसुतस्वजनार्थदारान्प्रार्थ्यांश्रियंसुरवरैःसदयावलोकाम् ॥ नैच्छन्नृपस्तदुचितंमहतांमधुद्विट्सेवाऽनुरक्तमनसामभवोऽपिफल्गुः ॥ ४३ ॥

त्रस्यअन्योनृपःअनुवर्त्मनार्हतिवर्त्मानुगंतुंनशक्नोति ॥ ४१ ॥ तत्रहेतुमाह यइति सुहृद्राज्ययोर्द्वंद्वैक्यम् योदुस्त्यजान्दारादीन्विष्ठामिवजहौ तस्यार्षभस्येतिसंबंधः दुस्त्यजत्वेहेतुः हृदिस्पृशःमनोज्ञान् त्यागेहेतुः उत्तमश्लोकेलालसालंपटत्वंयस्य ॥ ४२ ॥ तस्यैवंविषयत्यागोनचित्रमित्याह यएवंभूतोऽसौनृपः सक्षित्यादीन्नैच्छदितियत्तदुचितं सदयावलोकांभरतस्यदयायथाभवतिएवमवलोकोयस्याइतिपरिजनावलोकःश्रियामुपचर्यते यतः मधुद्विषः सेवायामनुरक्तंमनोयेषांतेषां महतामभवोमोक्षोऽपिफल्गुःतुच्छएव ॥ ४३ ॥